

Ik denk dat een representatief beeld van de Duitse rechtspsychologie niet kan zonder een korte toelichting over de geschiedenis van de psychologie, die juist in Duitsland haar belangrijkste wortels heeft liggen. Ik denk aan WUNDT, BRENTANO (leermeester van HUSSERL en FREUD) en STERN. Wat alle drie gemeen hadden was het centraal stellen van de zintuiglijke psychologie, de waarnemingsleer op een nieuwe originele manier. Van daaruit kan men een brug slaan naar de rechtspsychologie van WUNDT en STERN, en de psycho-analyse van FREUD, en vertellen hoe dat ook door juristen is opgepakt. Dan krijg je een evenwichtig verhaal. Dan kan nu van FIJNAUTS betoog niet gezegd worden, en dat is jammer, want de auteurs die hij – inhoudelijk uitstekend – behandelt staan niet in een vacuüm, zoals hij suggereert.

REACTIE VAN CYRILLE FIJNAUT

Mijn enthousiasme voor sommige onderwerpen brengt wel eens wat heftig woordgebruik met zich mee. Maar waarom G. VAN DE HEUVEL zo aangebrand en betweterig reageert op bepaalde passages in mijn artikel over de Duitse criminele psychologie vóór Wereldoorlog II is mij een raadsel:

- Door met veel aplomb uit zijn eigen artikel te citeren dat ‘het oude gezicht wordt bepaald door de nauwe verbondenheid met dienstverlening aan de strafrechtspraak in de ruimste zin van het woord’ bevestigt hij alleen maar wat ik hem en anderen verwijt, nl. totaal geen oog (– of is dit hier te hard gezegd? –) te hebben voor de kritische inslag van de hier bedoelde psychologie;

- Door mij aan te wijzen dat de betrokken auteurs niet ‘in een vacuüm staan’ (– kan dit ook al? –) en dus door mij in een context hadden moeten worden geplaatst, geeft hij er met een bekende dooddooener, blijk van de draagwijdte van mijn bijdrage (bewust?) niet te hebben begrepen;

- Door te verwijzen naar enkele auteurs die rond 1960 wat over de onderhavige (reformistische) criminele psychologie hebben geschreven, toont hij toch ook zelf aan dat er al decennia geen serieuze belangstelling meer voor bestaat;

- Door met referenties aan auteurs uit de hele wereld te willen bewijzen dat er niet alleen in Duitsland een op juristen georiënteerde criminele psychologie heeft bestaan, herhaalt hij met andere woorden waarom ik mij tot een bespreking van de Duitse criminele psychologie heb beperkt: ‘omdat nergens anders in Europa zo vele en zo belangrijke inspanningen zijn geleverd om die psychologie voor juristen geschikt te maken’.

Hier laat ik het bij! Als de heer G. VAN DEN HEUVEL werkelijk de deskundige is waarvoor hij zichzelf blijkbaar houdt, zou hij mij en wellicht ook anderen plezieren met een goed boek over de kwestie waarvoor ik in mijn artikel belangstelling heb willen wekken. Of moet ik hem rekenen tot het soort ‘wetenschappers’ die het bovenal moeten hebben van opgewonden kritiek op het werk van anderen? Werk dat ze zelf, op eigen initiatief, niet tot stand weten te brengen.

Cyrille Fijnaut